ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՌԱՋԱԿՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ — ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻ
Կը հրատարակուի փոքր ինչ 38
(Նեֆեֆեճի) Ավենիւ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ս. Պատարագ մը Ս. Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի մէջ ... 1
Ս. Պատրիարքական Ընդհանուր Ժողովի Նիստերը ... 1
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 2
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 3
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 4
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 5
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 6
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 7
Ս. Էջմիածնի Ս. Աթոռին Ներկայացուցիչը Ամերիկայի Մէջ ... 8

ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻ ՄԸ ՏՊԱԳՐՈՒԻ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՌԱՋԱԿՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ
ՀԱՅԵՐԷՆ — ՏԱՐԵԿԱՆ ԹԵՐԹԻ
Կը հրատարակուի փոքր ինչ 38
(Նեֆեֆեճի) Ավենիւ

BURBAUX DU JOURNAL ՀԱՅՐԵՆԻՔ
Avenue de la Sublime-Porte rue Ebboussoud No. 38
CONSTANTINOPLE

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹԻՒՆ
ՅԱՌԱՋԱԿՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ

ՕՐԱԳԻՐ

ԵՐԿՓԵՇԱԲԹԻ 6/19 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1909 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 1909 — ՏԱՐԻ ԺԵ

10 ՓԱՐԱ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԵՒ ՏՈՒՐՔԵՐԷՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Ամսական ... 300 ֆր. 75 պարա
Վեց ամսով ... 150 » 40 »
Երեք ամսով ... 300 » 100 »
Տարեգլուխ ... 150 » 50 »
Օտար երկիր երկօրեայ ... 300 » 25 ֆրանգ
» » արհեստոյ ... 300 » 30 »
Ծանօթ. ... 300 » 10 »

(Ընդհանուր ծախքերէն զատ կը վճարուի նաեւ ոչ երեք ֆրանկէն պակաս փոստադրութեան համար)

Տարեկան բաժանորդագրութիւնները կը սկսին Յունուար 1-էն։ Ամսական բաժանորդագրութիւնները կը սկսին ամսուն 1-էն։

Յայտարարութեանց համար դիմել Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական Ընդհանուր Ներկայացուցչութեան։

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսական Ընդհանուր Ներկայացուցչութեան Տեղեկագրատունը կը գտնուի Պերա, Ֆրանկ Ճամիի ետեւ, Ֆրանկ Ճամիի Սոկագի թիւ 1-ին տունը։

ԱՐԱՐՈՂԱԿԱՆ ՄԱՍ

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳ ՄԸ Ս. ԱԹՈՌՈՅ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ՄԷՋ

Ս. Պատարագ մը պիտի մատուցանուի Ս. Աթոռոյ Ս. Էջմիածնի մէջ, Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Ս. Տաճարին

ԱԽԱՐԱՈՒԹԵԱՆ ԴԷՄ ԿԸ ՊԱՇԱՆՋԵՆՔ

ՀԱՄԵՐԱՇԽՈՒԹԵԱՆ ՕՐԷՆՔ ՄԸ

Դադարիրը, ա՛յնքան նոր էր չափերուն համար, և ընդհանուրը սիրալ հաճկացած միջուկը և իրթարեր նկատմամբ անվստահութիւնը, այնքան իր արմատ ձգած է Հայ վաճառականին մտքին մէջ, որ չատեր թերահաւատ վերաբերում մը ունենան անոր նկատմամբ։ Գոնէ այ Մանչեսթրի և ա՛յլ Պոլսոյ մէջ կամ ուրիշ անգլիա ս՛և է գործնական գալ առնուած չէ Միութեան այդ դադարիրին չուրջը և հաստատութիւնը կատարեալ է թէ Հայերը ըլլայ ապրանքի ըլլայ առևտրական գործերու մէջ չէն կրնար միանալ. անոնց համը և ներկան գիրուածքնոր հանգամանքները ա՛յնպէս կ՚համոզուինք թէ, միայն հաւաքական խօսակցով, Թուրքիոյ յառաջկայ ներքնական զարգացման մէջ Հայ առևտրական գործերը չպիտի կրնայ իր արիւնաթափները առանալ և բարգաւաճումի չրջանները ամենէն իւղագին պատառները պիտի երթան օտարին։

ՄՈՏՐԼՄԱՆ

ՆՈՐ ԹՄԲԱԳՐԱԿԱՆ «ԹԱՆ»Ի

Թանի հոկտ. 15ի թիւը կը պարունակէ խմբագրական մը «Առանձին Չարդերը և պատասխանատուները» վերնագրով։ Այս յօդուածին խանդավառութիւնն է որ անցեալ ուրբաթ հնազանդուած էր Բարիզէն։

Թան կ՚ըսէ թէ հայկական խնդրոյն նպաստած իր ունայ. 29ի յօդուածին առթիւ՝ բազմաթիւ ճղիճ նամակներ ընդունած է Հայերէ, որոնցմէ մէկ կը բերէ Պ. Ս. Զօպանեանի եւ Դրօշակի խմբագրութեան նամակներէն հատուածներ։ Թան կը պատասխանէ ատոնց.

«Ի մի լուռ, Հայերը կը գանգատին թէ պէտք եղածին չափ չպաշպանուեցան։ Մեր կարծիքով ալ՝ Հաճիական բժիժին տակ ո՛չնչէս առաւելէ եղաք, երկրէ չատ—կամ քիչ ատեն—պատրաստած պիտի չըլլան։

Ա.յդ պատճառաւ, մեր 29 Սեպտ. յօդուածէն պատասխան մը չէր վճռով փախստական յանցագործները։ Թուրքիոյ մէկ անձնատուրութիւնը կ՚ըսէ «Մենք Սուլթան չենք»։ այդպէս ալ՝ մենք չենք դատիւ։ Մենք փորձած էինք չարաշահութիւնները ի գլուխ դրամով։ Մարդ

Ծայն Պատրիարքը պէտք էր ջնջել որ, իր դրած թագերիներուն մէջ չըլլայ անանձ բացատրութիւն մը, որ թիւրի թագերը մերժուելուն պատճառ մը չգիտնար ըլլար, բայց և այնպէս աչքին կը զարնէ այն անձերուն, որոնք սահմանուած են պաշտօնական դասակարգումին մէջ՝ երբեմն անկարելւոր կէսերուն մէջ՝ կարելի անկարելիութեան տալ։

Ներքին Լուրեր

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ.— Ներսիսեան դաշլեցի անդամներուն հետևողութեամբ Թալէաթ և Ջեմալ պէյերուն կատարած առաջին ուղեւորութիւնը օրուան դէպքերն է Թուրքիոյ մէջ։ Գոնեայն մէջ երկու նախարարներն ալ ճաշեր խօսեցան։ Թալէաթ պէյի քանի մը բաժէն հոգը, խաղ առաւ երեւմտեան նախարարը որ նաև պարզուց պատմական կարեւորութիւնը Գոնեայի և չարունակելով՝ ըսաւ. «Կառավարութիւնն ու ազգը փոխադարձ պարտականութիւններ ունին։ Ամէն առնո պատասխանատուութիւն և գաղաքակրթութիւն, բայց անհրաժեշտ է ազգային կարգը հաստատել պահպանել գեղն և կրօնք։ Օսմանլիները միչև։ Այս միութիւնը հաստատելով է որ վարչապետը պիտի ապահովէ բարենորոգութիւնները գործադրութիւնը։ Ամէն բան կառավարութենէն մի՛ սպասէք։ Սպառ երկրի մը քաղաքացիները իւրաքանչիւրը պէտք է նախաձեռնութեան ոգի կրէ։ Անհատական նախաձեռնութիւն է որ կը դիւրացնէ կառավարութեան գործը, և յաջորդութիւն ու զարգացում չառաջ կը բերէ։ Վասն հզօր է որ մենք միչտ պիտի օգնենք, բայց ամէն բան կառավարութենէն ակնկալել ատելի չէ։»

Ցետոյ խօսեցաւ կրթութիւնը տարածելու պէտքին վրայ և վերջապէս ներքին ընդլայնում ունենալու և վերջացաւ նոյնպէս խանդավառ ծախնասրութիւններու մէջ։ Նախարարները չաբաթ օր կէսօրէ յետոյ երէկը գային և աչքէ անցուցին Զուամբայի գաշտը ցամքեցնելու համար կատարուող աշխատութիւնները։ Երեկոյին Թանիա վերադառնալէ յետոյ, մասնաւոր կառավարուվով մեկնեցան Ադիճն Գարահիսար և Էսկիւրի։

Ադիճն Գարահիսարէն կիրակի օր կը հեռագրեն թէ նախարարները այս անգամ երկու ժամ միացած են անոնց և իրենց խօսքերը աքսորելի ազգերուն թիւրի գործած են։ Գրեթէ նոյնքան ժամանակ միացած են Քէօթահիա, ուր ժողովուրդը, խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրած է իրենց։

Էսկիւրիէն հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ երէկ, Բ. առաւ, նախարարներն այդ քաղաքը հասած են և պիտի մնան մինչև իրենէն։ Գիշերը հանկէ մեկնելով՝ Հայասար-Փաչա պիտի հասնին այս առաւ ժամը 1½ին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Սալիհ փաչա, ինչպէս գրած էինք, արձակուրդով Եւրոպա պիտի մեկնէր։ Այդ գիշեր Սալիհ փաչա պատմանագրական կառախումբով Քարլըսլասի Ջերմուկները մեկնեցաւ։ Ջերմուսրական խորհուրդի անդամներէն Նազըմ փաչա, սպայակոյտի նախագահ Իզզէթ փաչա, միւշիր Ծուսա փաչա, Մերակոյտի անդամ Սամի փաչա և ուրիչ բարձրաստիճան զինուորականներ կայարան եկած էին, յատուկ Նորին Վսեմութեան։ Սալիհ փաչա երեք չաբաթէն պիտի վերադառնայ։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄ ՁՕՐԱԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Որոշուած է բարենորոգումներ կատարել նաև Դ. Ն. Զ և Է. Զօրաթաղամասերու մէջ, Բ. և Դ. Զօրաթաղամասերու մէջ եղածին նման։ Այս բարենորոգմանց համար հարկ եղած դրամը սահմանուած է։

փակուած կրճտական վարժարանը վերաբացուի։ Կը պահանջուին նաև որ այս անգլէն վերջերս եբուանդէմ պրուսած Նաազարի մնարապետը դարձ Պաղեստինի հողէն, հակառակ պարագային կ'ազատուին Պատրիարքարանի դէմ ընական միջոցներու դիմել։

ԷՏԻՐՆԷՅ ՌԱԶՄԱՓՈՐՁԵՐԸ.— Ինչպէս գրած ենք, Էտիրնէի մէջ մօտերս մեծ ռազմախրձակ տեղի պիտի ունենայ, զօրավար Ֆոն ձէր Կոլց փաչայի ծրագրին համաձայն։ Զօրոյն մը նոյեմբեր Սուլթանը Էտիրնէ պիտի երթայ ներկայ գտնուելու համար ռազմախրձակութեան և վերջին զօրահանդէսին։

ՊԱՅԹՈՒՄ ՄԸ.— Մօնիթհոր Օրիանթալ կը ծանուցանէ թէ Պոյրամի առաջին օրը Սուլթան Ամէնի երանելի բարձրացաւ Սուլթանի Ամէնի երանելի ուղեւորութիւնը օրուան դէպքերն է Թուրքիոյ մէջ։ Գոնեայի մէջ երկու նախարարներն ալ ճաշեր խօսեցան։ Թալէաթ պէյի քանի մը բաժէն հոգը, խաղ առաւ երեւմտեան նախարարը որ նաև ցոյց տուաւ պատմական կարեւորութիւնը Գոնեայի և չարունակելով՝ ըսաւ. «Կառավարութիւնն ու ազգը փոխադարձ պարտականութիւններ ունին։ Ամէն առնո պատասխանատուութիւն և գաղաքակրթութիւն, բայց անհրաժեշտ է ազգային կարգը հաստատել պահպանել գեղն և կրօնք։ Օսմանլիները միչև։ Այս միութիւնը հաստատելով է որ վարչապետը պիտի ապահովէ բարենորոգութիւնները գործադրութիւնը։ Ամէն բան կառավարութենէն մի՛ սպասէք։ Սպառ երկրի մը քաղաքացիները իւրաքանչիւրը պէտք է նախաձեռնութեան ոգի կրէ։ Անհատական նախաձեռնութիւն է որ կը դիւրացնէ կառավարութեան գործը, և յաջորդութիւն ու զարգացում չառաջ կը բերէ։ Վասն հզօր է որ մենք միչտ պիտի օգնենք, բայց ամէն բան կառավարութենէն ակնկալել ատելի չէ։»

Ցետոյ խօսեցաւ կրթութիւնը տարածելու պէտքին վրայ և վերջացուց ներքին ընդլայնում ունենալու և վերջացաւ նոյնպէս խանդավառ ծախնասրութիւններու մէջ։ Նախարարները չաբաթ օր կէսօրէ յետոյ երէկը գային և աչքէ անցուցին Զուամբայի գաշտը ցամքեցնելու համար կատարուող աշխատութիւնները։ Երեկոյին Թանիա վերադառնալէ յետոյ, մասնաւոր կառավարուվով մեկնեցան Ադիճն Գարահիսար և Էսկիւրի։

Ադիճն Գարահիսարէն կիրակի օր կը հեռագրեն թէ նախարարները այս անգամ երկու ժամ միացած են անոնց և իրենց խօսքերը աքսորելի ազգերուն թիւրի գործած են։ Գրեթէ նոյնքան ժամանակ միացած են Քէօթահիա, ուր ժողովուրդը, խանդավառ ընդունելութիւն մը ըրած է իրենց։

Էսկիւրիէն հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ երէկ, Բ. առաւ, նախարարներն այդ քաղաքը հասած են և պիտի մնան մինչև իրենէն։ Գիշերը հանկէ մեկնելով՝ Հայասար-Փաչա պիտի հասնին այս առաւ ժամը 1½ին։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ Սալիհ փաչա, ինչպէս գրած ենք, արձակուրդով Եւրոպա պիտի մեկնէր։ Այդ գիշեր Սալիհ փաչա պատմանագրական կառախումբով Քարլըսլասի Ջերմուկները մեկնեցաւ։ Ջերմուսրական խորհուրդի անդամներէն Նազըմ փաչա, սպայակոյտի նախագահ Իզզէթ փաչա, միւշիր Ծուսա փաչա, Մերակոյտի անդամ Սամի փաչա և ուրիչ բարձրաստիճան զինուորականներ կայարան եկած էին, յատուկ Նորին Վսեմութեան։ Սալիհ փաչա երեք չաբաթէն պիտի վերադառնայ։

ԲԱՐԵՆՈՐՈԳՈՒՄ ՁՕՐԱԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.— Որոշուած է բարենորոգումներ կատարել նաև Դ. Ն. Զ և Է. Զօրաթաղամասերու մէջ, Բ. և Դ. Զօրաթաղամասերու մէջ եղածին նման։ Այս բարենորոգմանց համար հարկ եղած դրամը սահմանուած է։

ՕՍՄ. ԾԱՆԱՒՈՏԻ ՐԷԺԻՆ.— Նախ Ցեպէ Բրեսէ կը գրէ թէ օսմ. ծխատոմի բէժիին պատմութիւնը 1914ին պիտի լրանայ։ Մինչեւ հիմա ո՛չ մէկ դործադրութիւն կատարուած է մինչեւ այդ վերանորոգելու համար։ Կառավարութիւնը այս մասին որոշում մը ապէ առաջ՝ ինչքերը Մեպուսական Ժողովին հանել կը խորհի։ Բէժիի վարչութիւնը 30 տարիէն աւելի ծառայող իր պաշտօնեաները հանգստեան կ'ելլայ։

ՊՈՅՐԱՄԻ ՏՕՆԸ.— Չնորհաւորելու համար առջի օր պարսկի դեսպանին այցելեցին Մանուէլ Եղկբէի վարչ, դեսպանութեան թարգմաններ, հոդեւոր պետեր, փոխանորդներ և պետական բարձր պաշտօնեաներ։

ՍՀՄԻՏ ՐԻԶԱ ՊԷՅ ԵՒ ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ.— Բroosուսի գրածին նայելով՝ Մէզուսական Ժողովի Նախագահ Սմիտ Րիզա պէյ Պոյրամի առթիւ իրեն այցելող Ցունաց Պատրիարքին ըսեր է թէ սակէ վերջ Զաակի ասներուն ալ փաւառոր հանդիսներ պիտի կատարուին, թէ մասնաւորապէս Պատրիարքին այցելելով պիտի հրաւիրէ վերջ պատկառ Մէզուսական Ժողովի պաշտօնեաները, և թէ կառավարութեան ու Պատրիարքարանին մէջ եղած անհամաձայնութեան խնդիրներուն կարգադրութեան համար կը յուսայ որ Պատրիարքը կարեւոր ծառայութիւններ պիտի մատուցանէ։

ՊՈՒԿԱՒՐ ԷԿԶԱՐԲԸ.— Պուլկարաց Էկզարքը Տ. Յոսիֆ Ձմուռ եղած Նեկտարը Սօֆիա պիտի մեկնէ։

ՍՅՏՐՆԻ ՆՇԱՆԱԳԻՒՆ մէջ հրապարակուած օրէնքին գործադրութեան ձեռնարկուած ըլլալով, լսուած այնպէս եղած քննութիւններէն ու դասավարութիւններ կատարելու համար պահանջուած ատեան մը կազմուելու։ որ Պատրիարքարանի չորրորդ օրէն սկսեալ Սյունեի մէջ գործի պիտի սկսի։

ԹՈՒՐՔԻՍ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՍ.— Լիպպերալ Գօrkսպոնճնից կը գրէ թէ «օսմ. կառավարութիւնը իր ելմտացոյցին բացը գոցելու համար, մեկ կողմէն մաքսատուրքը աւելցնել, միւս կողմէն մեծ նահանգներ հատատակել կ'ուզէ։ Աւելորդ այս մասին հաւանելով հանդերձ յայտնած է թէ մեծաշխարհներու հատատման կը համակրուի այն պայմանով որ մեծ չանձնարարութիւններ տրուին Սուլթանէ։ Անգլիական կառավարութիւնը ինչ ինչ մասնաւոր տրամաններ մէջ տեղ կը դնէ։ Գերմանիա ևս պէտք չէ որ առանց փոխարինութիւն պահանջելու՝ համակերպի մեծաշխարհներու հատատման»։

ՁԱՄԲՈՒ ՏՈՒՐՔ.— Ձամբանդրու չինութեան տարբը կ. Պոլսոյ ընակիչներէն ալ պիտի առնուի։ Մարտքաղաքին տուրը չնակիչները, 20էն 60 տարեկան, պարտի տարեկան 20 ղրչ. վճարել, և հաշիւ չորս օրուան աշխատութեան ճանհանարհու չինութեան համար։ Կ. Պոլսոյ կուսակալութենէն ամէն հատատակութեան հրատարակութիւն նոյն տարեքի մէջ գտնուող իր անհատներուն ցուցակը պատրաստելու և ներկայացնելու։ Բերայի Հայոց Թաղ. Խորհուրդն կոչէ արուած ցուցակը կը պատրաստուի նոյն չորքանակի Հայոց համար 3,080 տուն, 20էն 60 տարեկան արու Հայերու։

ԿԵՂՐ. ԲԱՆՏԻՆ ՄԷՋ ՆՈՐ ԴԷՊՔ ՄՐՆ ԱՒ.— Կեդրոնական բանտին մէջ անցածները պատահած դէպքը գրած էինք առնէն։ Այդ դէպքին երբեւ լուծուցչիչ, առջի օր ժամը 4½ին նոր դէպք մըն ալ պատահեցաւ։ Սալի դէպքին հեղինակներէն Պէչօղլի Իրէպզի և Մատենցի Հիւսէյնի միջև երկար տեւեց ի վեր հակառակութիւն մը զոյացած ըլլալով՝ բանտին մէջ երկու կողմակցութիւն կազմուած էր։ Իրէպզի խմբակը խմանալով որ Մատենցի Հիւսէյնին մարդոց քով զէնք կայ, բանտապետէն խնդրացած էր և բանտապետն ալ լուր տուած էին անոր։ Բէնին որ սակայն կարեւորութիւնը ընծայած չէր։ Սակայն երկու հակառակութիւնը աւելի նախ, առջի օր Մատենցի Հիւսէյնին ձեռք կը ձգէ Իրէպզ ճեմելին տալէն և իր կօշկին մէջ պահած դանակը քաշելով՝ վրան կը յարձակի և կանխ մըն է ի՛նկած։ Երկու կառավարիներու կուսակիցները իրենց փախուած խնդրերէն կարելի անտեղով, զուտները կը խորտակին և մեծ դամերով, փայտերով ու վանդակ կապած ձողերով զինուած դուրս կ'արչաւեն և ճչմարիտ պատերազմ մըն է ի՛նկած։ Պահնորդ սպան և սահիկանները ու բանտապահներ հասնելով կը չանան կռիւը հանդարտեցնել, բայց կռտուղները անոնց վրայ ալ կը յարձակին։ Վերջին պահուն պահնորդ սպան Թալէաթ պէյ, զինուոր կանչելով մէջերնին կը մտնէ և դժուարաւ բանտարկիչները ձեռքէն զէնքերը առնելով՝ կռիւը կը հանդարտեցնէ։ Կռտուղներէն 12 բանտարկեալներ վիրաւորուած են. Թալէաթ պէյ ևս ձեռքէն թեթեւ վէրք մը ստած է։

ՍՈՍԿԱԼԻ ՈՃԻՐ ՄԸ ԴԱՏԸ-ԳԻՒՂԻ ՄԷՋ.— Ոսկիճանութիւնը կասկածելով որ Հայոց գպրոցի դէմը գանուղ տան մը մէջ անսովոր բան մը կ'անցնի, փողոցին զուգը բանալ տուած և նկատած է։ Այդ տան մէջ սառնարան մը ընակէր հեռագրատան պաշտօնեայի մը մեկ այրի կինը, Տէսպինա Ամասեան անուն անոր, որ նաւալար ազգայր մը ունի Եգիպտոս։

Հազիւ թէ ոսկիճանները տունէն նկատ կը մանեն, կը նշմարեն Տէսպինան որ զեռին վազած էր անկէնդան, մարմինը դանակի հարուածներով ծածկուած։

Զէնքը գանկին մէջ մնացած էր։ Դիակը արդէն սկսած էր նեխել։ Անմիջապէս լսուց արուեցաւ Իսկիւսարի ընդհանուր դատախազութեան։ Թաղապետներէն մէկ մասը պահպանութիւն ըրաւ տան շուրջը, որպէսզի ոչ ոք տունէն դուրս ելլայ։ Ցետոյ հետաքննութիւնը կատարուեցաւ կիրակի երեկ։

Ոսկիճանութիւնը տարբերներից Տէսպինայի դրացիները։ Ոճրագործները վաղուց կը փնտռուին։ Տէսպինայի ղողայը, որ նաւալար է, և իր ղողորդները ձերբակալուեցան և հարցաքննութեան ենթարկուեցան։ Տան մէջ եղած քննութիւնը ցոյց տուաւ թէ բոլոր գարակները և կարասիները խուզարկուած էին, որմէ կը հետեւի որ ոճրագործութիւնը գողութիւնն էր։

ՄԱՆՐ ԼՈՒՐԵՐ

Թագավոր զօրանցին և մարզարանին տակ կազմակերպուելիք թագերուն յատուկագիծը չկնտրելով կրմատական նախարարութեան մասնագիտացաւ։

—Այսպէս կոչուակալ Մահմուտ Մահմուտ պէյ Պոլիս եկաւ Իզմիրէն։

—Ծերակոյտի նախագահ Սահա փաշա Հոսմ ժամանեց է։

—Սելանիկի մէզուա Բահմի պէյ Հոսմ այցելելով Օսմ. վնասան Հազդը պէյի հետ ալ տեսակցեր է։

—Ծովային նախարարութիւնը 70 հին նաւեր աճուրդով ծախուած է։

—Սուլթանը առջի օր Պալմօնը Զիթիլլիի դնաց ուր անցուց օրուան մեծագոյն մասը։

—Բուսական վնասդան Մ. Զորիքոֆ նախկին մայրաքաղաքս վերադարձաւ։

ՆՄԶԸՁՆԱՆ Գրասան տպագը տեսնել 4րդ երեսը։

Կարգալ 4րդ երեսը Վէնիհիս Հայ վաճառականաց յայտարարութիւնը։

ԴՐԱՐՁՆԵԱՆ ԴՐԱՏԱՆ Ապագը տեսնել 4րդ երեսը։

Տեսնել Դ. էջ Մկրտիչ Թրէնկեան Զգուշացուցանող ապագը։

Ագգային Լուրեր

ՕՇՈՒՄԸՆ ԵՏՔԸ

Վանքին մէջ միայն մեկ քանի անձեր մնացած են այժմ (18 Ապրիլ)։ ոմանք կը մասնակցին մասնաժողովի զբաղուելիներուն և որոնց արգիւնքն եղաւ առայժմ դիւանական խորհրդի կազմուելիքը։

Շուրջի հայ հաստատութեան կողմէ եկած պատգամաւորներ Լիւլեան վարժարան և Դանդազատեան ներկայացան Վեհ. Կաթողիկոսին և մտածելին իրենց ընդունելութիւնը Դարպասի Թեմի առաջնորդ Սուրեն եպիսկոպոսի դէմ, խնդրելով հեռացնել վինքը իր պաշտօնէն և նոր առաջնորդի ընտրութիւն կատարել տալ։

Պատգամաւորները 2 ժամ կանդնած կը բացատրեն Կաթողիկոսին իրենց բռնադբի էական կէտերը։ Վեհափառը կը յայտնէ թէ, ատացած բլլալով ուրիշ տեղերէ և անձերէ պաշտպանողական հեռագիրներ և դրութիւններ, Աչտա եպիսկոպոսի մասին, ախտուած է քննութիւն բանալ և բան պիտ որոշում տալ։

Էջմիածնի եկած պատգամաւորները և հիւրերու թիւին մէջ կային Դաւիթ Սասնոյ Իշխանեան ու Տիկին Հռիփսիմէ Ադամեան։ Ինչպէս յայտնի է Իշխանեան ծանրագին պատրաստութիւններ մը պիտի կատարէր նոր մատնեալ մը հիւրասիրելու համար։ Ամբողջ չինութիւնը կը նստի մօտ 60,000 րուպլի և Էջմիածինը կ'ունենայ նշանաւոր մատենադարան թանգարան մը։

Իսկ Տիկին Հ. Ադամեան ներկայացնելով Վեհ. Կաթողիկոսին յայտնեց որ ինքն ալ կ'ուզէ պատկերներու մեծ սրահ մը չինել, ուր պատերուն մէջ եկեղեցիներուն հին պատկերները և հայ արուեստագէտներու նկարները։ Այդ պատկերասրահի համար հաւանօրէն 10-15,000 րուպլի ծախք պիտի ըլլայ։

Մատենադարանը ալ ներկայացաւ Վեհ. Կաթողիկոսին և անկութիւն առաւ իր կատարած աշխատութիւններու մասին։

Մատենադարանը յայտնեց որ ժամանակի ազգութեան պատճառաւ և նկատի առնելով որ աշխարհական անդամներէն մէկ քանին եւս տարիքած են մեկնելու, միայն երեք հոգի ընդհանուրներով կրցած է զբաղիլ, այն է Ս. Կաթողիկոսական դիւանի կազմութիւն. Բ. Էջմիածնի միաբանութեան որոշ կանոնագրութիւն ունենալու անհրաժեշտութիւն և Գ. եկեղեցական կալուածներու մասնակատարութեան հարց։

Դիւանի խնդիրը, ինչպէս վերը յիշեցինք, արդէն կարգադրուած է, գաւով միաբանութիւնն, անհրաժեշտ է որ էջմիածնի միաբանութիւնը ունենայ որոշ կանոնագրութիւն։ Այդ մասին պէտք է որ կազմուի միաբանութեան ընդհանուր ժողով, որ պատրաստէ կանոնագրութիւնն և ներկայացնէ Կաթողիկոսին իւ հաստատութիւն։ Կալուածներու մասնակատարութեան մասին մասնաժողովը նոյնպէս պատրաստած է մէկ քանի կանոններ։

Մնացած խնդիրներու մասին, մասնաժողովը այն կարծիքը յայտնեց թէ խնդիրները լուրջ ըլլալով, անհրաժեշտ է ուշի մանրամասն ուսումնասիրութիւն։ Կաթողիկոսի փափաք յայտնեց որ մասնաժողովի միացող անդամները չորեքշաբթի պարտի ներկայ գտնուին նիստերու համար։ Հաւանական է որ ուրիշ անձինք եւս մտնեն մասնաժողովի մէջ։

Կաթողիկոսական անդրանիկ կոնդակը որոշուած էր հրատարակել օծման օրը. բայց, դժբախտաբար, անկարելի եր եղած պատրաստել, որովհետև կոնդակը կը դրուի մատաղաթի վրայ, հայկական հին նշանագիրներով և պատկառելի ոսկեներով, որոնց տպագրութիւնը թիֆլիսի մէջ, գաշնաւոր ձեռով անկարելի եղեր է կատարել։ Այդ կոնդակի նկարագիրները համար թիֆլիսեցի յատկապէս հրաւիրուած է նկարիչ Պողոսեանին, որ չարաշահ կ'աշխատի։ Վերջանալէն յետոյ՝ տպագրութիւնը պիտի կատարուի Ս. Քնդկլաստրի։ Հաւանական է որ կոնդակը հրատարակի մէկ ամիսէն։

Ա.ՏԱՆԱՅԻ բանաստեղծները երէկոյ ուրախութեան համար մեծ պատրաստութիւն տեսնուիլը խնդրող հեռագիր մը ուղղած էին ամէն առաջ Պատրիարքարան։ Այս հեռագիրը խնդրոյ նիւթ եղած է վարչութեան վերջին նիստերուն մէջ և վարչութիւնը կ'ուզէ նախ պատճառները յայտնել թէ ինչու հրաժարեցան։ Կաթողիկոսը

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Ց. ԴՐՈՒՑՔԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Որո՞նք են օրուան լաւագոյն ու նոր բաղադրեալ հրատարակութիւնները։

Դիմեցէք Դրուցքեան Գրատուն, Կ. Պոլիս, Զաքմաքճըլար՝ թիւ 25, և ահա ձեռքի տակ պիտի ունենաք օրուան հարցերուն և այժմկէութեան համապատասխան հրատարակութեանց չորք մը, հետաքրքրական բլլալուն չափ ածան։

Դրուցքեան Գրատան այդ նոր հրատարակութիւնները կ'իյնան՝ «Բռնակալին Մահը» (3 ղրշ.) «Կարմիր Գաղանին Որջը» (5 ղրշ.), Ակռած քնար մը Բիւնկեանի մահերգութեան վրայ» (100 փր.), «Ազատութիւն քաղաքական և անհատական» (50 փր.), Փախստականը» (2 ղրշ.), «Հերոսուհիներ» (3 ղրշ.), «Հաւասի» (60 փրդ.), «Կարմիր Օրեր» (6 ղրշ.) «Մօրթալըմ և Հայրենիք» (2 ղրշ.), «Երկու Սրտեր» (3ղշ.), «Սրբալոյսի Ղօղանջներ» (5 ղրշ.), «Վրէժ» (5 ղրշ.), «Ազատ Երգարան» (5 ղրշ.), «Հարենիքի Երգարան» (40 ղրշ.), «Կնոջ Հոգեբանութիւնը» (8ղշ.) «Վեղարաւոր Սատանա» (1 ղրշ.), «Ահռչոյն անգամը» (50 փրդ.), «Շոգ Մոգ» (1 ղրշ.), ինչպէս նաեւ Սատանայի առաջնորդ Մուշեղ Ղալս ի վերջին ընտիր գործը՝ «Հոլիւնի Խրատները» (8 ղրշ.) «Երկու Սէր (Վարդօի (5 ղրշ.), Առաջնայի Չարդը թղթատարով 6.50։ Կնոջագրութիւն Իզմիրլեանի 2։ Շահմարան Պիտանի Դիտելեաց 6։ Բիւզանդական Հայ Կայսրներ 3։ Պիտագրօչմ դուհաւոր 1։ Բուրգերէն 3։ Աւարայրի Արծիւը 3։ Զէյթունի անցեալն ու ներկան 5։ Մահուան պատիժ կախազանները 1.50։ Կարիպ ախպեր 5։ Ընկեր Լազօյի 2։ Փոխոթիւեան օձախ 8։ Դրուցքեան գրատան գրացուցակը ձրի։

Մի՛ մոռնաք Դրուցքեան գրատան հասցէն։ Դժգոհ չէք մնար։ 30—24

ՊԱՅՄԱՆԻ «ՀԱՅՐԵՆԻՔ»Ի
Բաժնեգիրները վճարելի են բացատրական կանխիկ։ — Քնարոգուած յանձնարարագրութիւնք խոհոյն կը գտնուին։ — Դրամի ուղարկման լաւագոյն միջոցն է ՄԱՆՏԱ.—ԲՕՍՓՐ։ — Դրամի փոխարէն նամակագրոյմ ալ կ'ընդունուի՝ 105 ղ.ֆ նամակագրոյմը 100 ղ.ֆ հաշուով։— Դրամի ուղարկման ծախքերը բաժանարգաց կը պահանջեն։— Թերթին պաշտօնական առաջադրին փոխարէն եղած վճարումները միայն օրինաւոր են։— Անէն տեսակ անհատականներ կամ չահու վերաբերող յանուններ վճարումով են և առանձինն կը սահարկուին։ Զրկ են միայն հանրօգուտ հրատարակութիւնները։

ՏՈՒՔ. ՉԱՐՖԱՆԱՆ
ՄԱՄՈՒԱԳԻՏ-ՐԱՓԻԹՆ

Կոկորդի, Քիթի եւ Ականջի
Վկայուած Բարիզի Համալսարանէն

Նախկին օգնական-բժիշկ
ՊՕՐՏՈՒԻ Հիւանդանոցներու

Պահու ունի ծանուցանել թէ՝ այսուհետեւ ի դիւրութիւն իր յարգոյ յաճախորդաց բոլ ի Երեքշաբթի և Շաբաթ առաւօտներէ, ամէն օր 2-6 (ը.թ.) կը զբաղմանի իրեն դիմող հիւանդները, դիւտական ամենավերջին մեքենաներով՝ Պոլիս՝ Կամուրջին գլուխը, Մ. Կ. Նարիկիէճեան էֆ.ի դեղատունը։

Ըստ առաջնոյն ամէն օր կէս օրէ վերջ, հիւանդ կ'ընդունի իր բնակարանը, Բերա, Սպա-ճամի Սոգբը Ագաճ թիւ 6։ Երեքշաբթի և Շաբաթ օրերը կը գտնուի ժամը 8-10 (ը.թ.) Շեւկիի Մանկանց միջազգային հիւանդանոցը, և 10էն 12 (ը.ա.) նոյն հիւանդանոցին քլինիքը, Բերա, ռուսական դեսպանատան դիմաց Ապտա էֆ. խան, թիւ 22 աթոռնիստանը։ Զորեքշաբթի կէս օրէ վերջ ձրի։ 36—10

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐՏՕՆԵԱԼ ՄԵԾ ԶԻՆԱՎԱՃԱՌ
ՄԿՐՏԻՉ ՖՐԷՆԿԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ
Սուլթան Համամ
Մհասատեր խան
Թիւ 30, 31, 32, 33
Մասնաճիւղ
Կարեւոր
Կեդրոնները մէջ

Վաճառատանս և մթերանոցիս մէջ ամէն տեսակ զէնք և կապար միշտ պատրաստ գըտնուելուն, կարող եմ թէ մարքաքաղաքիս և թէ մասնաւորապէս դաւառի յաճախորդաց հոգիացնել դիւրաւէճամբ և դիւրամատչելի գիներով։

10-20 կոտր հրազէններէ և իրենց կապարներէ բաղկացեալ տեսակ մը 5-10 օսմ. ոսկւոյ կանխավճարով կը հոգիացնիւի, որոնցմէ տրուած ամէն յանձնարարութիւնք լրջմտօրէն ու փութիով կը կատարուին։

Փափաքողաց գնելու ցուցակը կը ղրկուի 20 փարայի փոխարէն իրր նամակագրոշմի ծախս։

Անէն գրութիւնք պէտք է ղրկիլ՝

Մ. Ֆրէնկեան, Սուլթան Համամ, Մէհմասէճէ խան, թիւ 30, 31, 32, 33, նախկին գնելով պատասխանին նամակագրոշմը։

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ
Կը խնդրուի հրատարակութեան համար ղրկուած ձեռագիրները թղթին մէկ երեսը միայն և կարելի եղածին չափ յստակ գրել։

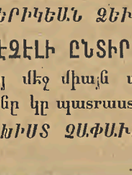

ՀԱՆՐԱԾԱՆՕԹ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ԵՒՐՈՒԵԱՆ ԵՒ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ճէլալ Պէյ խան.

Սոյն վաճառատան համեմատ մեծ Սրեւելքի մէջ այնքան ընդհանրացած է որ, աւելորդ է անոր գովեստն ընել։ Իր ուղղակի ներածած Զինուս, Ճասվայլ, Սէյլանի և ուրիշ բազմազան թէյերը իրենց այլ և այլ յատկութիւններով միշտ գնահատած ու փնտրուած են, և վաճառատան փորձառած ու անդրդուելի ուղղամտութիւնը մեծ երաշխաւորութիւն եղած է միշտ իր պատուարժան յաճախորդաց համար, և հետզհետէ բարձրացուցած է իր վաճառականին արժէքը։ Ուստի պատ. յաճախորդներէն կը խնդրուի պահանջել միշտ խարիսխ վաճառանիշը, որ կը դանուի Թուրքիոյ բոլոր քաղաքներուն մէջ։

ԳԻՆՆԵՐԸ ՄԻՇՏ ԶԱՓԱՒՈՐ

ՄԵՆԵ ԴՈՐԹԱՐԱՆ
ԹԻԹԵՂԵԱՅ ՏՈՒՓԵՐՈՒ
Տեարք Կ. Եւվրուեան և Յ. Իսագուլեան հաստատած են նաեւ Թիթեղեայ տուփերու ընդարձակ գործարան մը՝ օժտուած ամենէն վերջին ու կատարելագործեալ մեքենաներով, և ուր կ'աշխատին 46 գաղթական Հայեր։

Օրական արտադրութիւն
34,000 ՏՈՒՓ

Արագ և կանոնաւոր գործադրութիւն ամէն տեսակ թիթեղեայ տուփերու և ամանիներու յանձնարարութեանց։

Ընթացիկ ձեւով տուփեր միշտ պատրաստ կը գտնուին մեծաքանակ։

ԱՄԲԻԿԵԱՆ ԶԵՒՈՎ

ՐԷՋԷԼԻ ԸՆՏԻՐ ՏՈՒՓԵՐ
զոր Թուրիոյ մէջ միայն սոյն գործարանը կը պատրաստէ։

ԳԻՆԵՐ ԻՒՍՏ ԶԱՓԱՒՈՐ 50-46

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ
Կը խնդրուի հրատարակութեան համար ղրկուած ձեռագիրները թղթին մէկ երեսը միայն և կարելի եղածին չափ յստակ գրել։

Ա. Պ. ԵԱԶՃԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ
ՍԻՒՆԵԱՑ ԳՐԱՏՈՒՆ
Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Պազարճըար 11

ՄԻԱՒ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Հ. ԵՒ Զ. ԱՍԱՏՈՒՐԻ, Դ. ԽԱՉԿՈՆՑԻ,
Յ. Թ. ԳԱՅԱԵԱՆԻ (Մ.Պոհատցի)
ՈՒ Գ. ԳԱՎԱՖԵԱՆԻ
Մանկավարժական Դասընթացներուն

Դրամագլուխ հրատարակիչք Ա. Պ. Եազճեան և Ընկ. որ նախապէս Տիգրանեան խան գրասենեակ մը հաստատած էր, այս անգամ ՍԻՒՆԵԱՑ ԳՐԱՏՈՒՆ անուանով ընդարձակած է իր հրատարակական հաստատութիւնը Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ, Պազրճըար 11, և այս առթիւ կը փութայ իր բազմաթիւ յաճախորդներուն յայտարարել թէ դպրոցական նոր տարեշրջանին առնելիքնին յարմար հետեւեալ դասագիրքերը

ԼՈՑԱՍ ՏԵՍԱՆՔ ԵՆ

1. Յ. Թ. ԳԱՅԱԵԱՆ՝ Մայրենի Լեզու Ա. Տարի 3 ղրուշ։
2. Հ. և Զ. ԱՍԱՏՈՒՐ՝ Գործնական Հեռախուսութիւն, Ա. Դիրք 3, Բ. Դիրք 4, Թանգարան, Տարրական 4, Մէջնի 7, բարձրագոյն 9։
3. Դ. ԽԱՉԿՈՆՑ՝ Կրօնի ուսում Բ. տպագրութիւն բարեփոխուած և ճոխացած, Տարրական 4, Մէջնի 6։
4. Գ. ԳԱՎԱՖԵԱՆ Թուաբանութիւն Տարրական $4\frac{1}{2}$, Մէջնի $7\frac{1}{2}$, Բարձրագոյն 12։

ԵՐԱԺԻՇՏ ՏՂՈՑ յատուկ Ընդարձակ Փոխատուց Մանկանց 6 ղրուշ։

ԼՈՑ ՏԵՍԱՆ

Դ. ԽԱՉԿՈՆՑ, Պատկերազարդ Հայոց Պատմութիւն Մէջնի Ա. 7, ու տարրական Աշխարհագրութիւն Բ. Տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխուած ու ճոխացած գունաւոր աչխարհացոյցներով $4\frac{1}{2}$։

ԼՈՑԱՍ ՊԱՏԻ ՏԵՍՆԵՆ

Դ. ԽԱՉԿՈՆՑ՝ Միջին Աշխարհագրութիւն Բ. Տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխուած և ճոխացած գունաւոր աչխարհացոյցներով $8\frac{1}{2}$, Պատկերազարդ Հայոց Պատմութիւն Մէջնի Բ. 7։

Յ. Թ. ԳԱՅԱԵԱՆ (Մ. Պոհատցի) Մայրենի Լեզու Բ. տարի 5։

Սիւնեաց Գրատան ուղղակի յանձնարարութեանց համար կարեւոր գիտել։

Ուշադրութիւն մեր Գրատան հասցէին։ Փափաքողներուն ձրի կը ղրկուի Գրատան Ցանկը։ 30—22

ՎԷՆԻՒՍ
Հայ Նոր Վաճառատուն

Բէրա, Մեծ-Փոդոց, Թիւ 424, (Ռուս. Դեսպանատան դէմ)

Թրանսական, Անգլիական և Իտալական վերջին նորաձեւութեամբ ճաշակաւոր և նուրբ տպրանքներ, չափազանց յարմար գիներով։

Անգլիա ու նոր ձեւ (ԱՌՋԻՆ ՈՒՂԻՂ ԵՒ ԲՐԷՆԱԼԷՍ), Հովանոց, Գուլպայ, Թաչկինակ, Զգեստոց, Շապիկ այր մարդոց, Տիկիններու և Պատանիներու համար Օձիքներ, Փողկապ, Դրամապանակ, կոմոնց Պայուսակ, Անուշահոտութիւններ Բիվէր, Ժանեակ, Թասպէհ, Պաօպըճի, Լայլը, Լայլը։

ՆՈՒԷՐԻ ՅԱՐՄԱՐ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ
ՕՐՈՒԱՆ ՆՈՐԱԶԵՒՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՁԱՇԱԿԱՒՈՐ
ԿԱՆԱՑԻ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Ձոխ մրերի գլխարկի վերաբերեալ ամեն տեսակ ճիւրերու

ՇԱՆՕԹ.— Կը խնդրուի ամենայն յաճախորդներէն որ բարեհաճին անդամ մը այցելել վաճառատունս, համոզուելու համար գիներուս ժամանակիս, ապրանքներուս տեսակին և նորաձեւութեանը մասին։ 36—9

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1831 Մարս 20ի Կայս. Ուխազով արտօնեալ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Թեոդոսիա

Ընկերութեան ապահովագրութիւնք, Մեծ Մոսկուա 27

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	10,666,666 Ռ.
Երաշխաւորութեան գումար ասկի հան	187,322,000 »
1907ի հասոյթ	83,232,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է	581,115,000 »

Ընկերութիւնը չառ նպաստաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ հրդեհի, ծովային վառագնեաց և ամէն տեսակ արկածներու դէմ, կենաց թոշակներ անմրցելի և բոլորովին անհամեմատ, անհաղնիք պայմաններ։— Նաև, երկաթուղիով և չգնաւով ճամբորդութեանց արկածներու և նոյն իսկ ապահովագրութիւններ։ Դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Սպաղան խան, Վէզիրատա փողոց, Գալաթիա, Պոլսոյ Գործակ. Աչիր էֆ. փողոց, Տիլսիզ Զաուէ խան, Թիւ 26, Դ. ԱՐԱԳԵԱՆ Տնօրէն Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին

Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

ՏԷՕՉԷ ՊԱՆՔ
ՊՐԻՒՒՆ
Հիմնեալ 1870ին

Դրամագլուխ ամբողջովին վճարեալ	Մարք 200,000,000
Պահեստք ի վերջ 1908ի	103,699,000

Շահաբաժինք 1899էն 1903, 11%, 1904էն 1908 12%

Մասնաճիւղք՝ Պրէմէն, Տրեզտէն, Ծրանգֆօրդ, Համպուրկ, Լայպցիկ, Միւնհեն, Լոնտոն, Նիւրնմպէրկ, Վիսպատ։

Մասնաճիւղ ի Կ. Պոլիս։

Գլխաւոր կեդրոն Կալաթա, Վօյվոտա փողոց, 25-27, Անուսօղլի երկաթուղիի ընկերութեան պաշտօնատան մէջ (որ չընուելու վրայ է)։

Գործակալութիւն Պոլսոյ կողմը, եւ սահմանակ գրասենեակ Տնօրէնութեան, Պահմանեան խան, Աչիր էֆ. Քիթիպճանէ փողոց։

Մնտուկը բաց պիտի բլլայ ժամը Ցուկէսէն 4, ուրբաթ օրերը Ցուկէսէն 1։

Տէօչէ Պանքին Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը կ'ղրկուի ամէն տեսակ Պանքայի գործողութիւններով։—Հաշուընթացներ կը բանայ։ Իտես կամ պայմանով վճարելի դրամարկղ կ'ընդունի։ Հաշուընթացով փոխանակութիւն կ'ընէ եւ բաշխաւորութեան փոխարէն։— Թուղթեր կը գնէ։— Ներքին գաւառներու եւ արտասահմանի ամէն կարեւոր հրաւպարակներու վրայ չէք եւ փոխանակը դիր կը գնէ ու կը վճառէ։— Կուտայ վարկի նամականիներ, վճարման հրամաններ, թէ՛ գրով եւ թէ հեռագրով, աշխարհի ամէն կարեւոր հրապարակներուն վրայ։— Ամէն երկիրներու մէջ կը գանձէ մուրհակներ ու առ ելիքներ։— Ապրանքներու ներածման համար վարկ կը բանայ առեւտրական թուղթերով։— Կ. Պոլսոյ և օտար Սակարաններու մէջ արժեթուղթեր կը գնէ ու կը վաճառէ։ —Արժեթուղթեր ի պահ կ'ընդունի։

ԻՒՆԻՕՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԲՈՒՐՍ 1828 — 1829
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ ԲՈՒՐՍ, ԲԼԱՍ ՎԱՆՏՕՆ 9

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՔ
ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ապահովագրեալ դրամագլուխ	25 միլիառ ֆր.
1907ին գանձուած ապահովագրին	28 միլիոն »
Մինչև 1907ի վերջը հատուցուած վնասք	350 » »
Դրամագլուխ և պահեստք	134 » »

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Ընթացիկ ապահովագրութիւնք	$338\frac{1}{2}$ » »
1907ին գանձուած ապահովագրին	$12\frac{1}{2}$ » »
Մինչև 1907ի վերջը հատուցուած վնասք	231 » »
Դրամագլուխ և պահեստք	179 » »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան կրկին ճիւղերու դրամագլուխն ու պահեստք խոշոր գումար մը կը կազմեն որ ճշմարիտ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրելոց։

Սրեւելքի համար մասնաւոր զգուշեալ ակացոյց, նպաստաւոր պայմաններ անհամեմատ կերպով աւելի ԴԵՐԱԶԱՆՑ քան ուրիշ ո՛ և է Ընկերութեան պայմանները։ Ապահովագրութեան ամէն ձեւերն ամէնէն ժամն գիներով օրինակի համար՝ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՊ ՄԱՀՈՒ, ԽՈՒՌՆ, ԴՐԱՄԱՕԺԻՏԻ, ԵՒԱՆ.։

Ընկերութեան դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԿԱՆ

Թուրքիոյ և Սրեւելքի Ընդհ.: Տնօրէնութիւն

Ընդհանուր Տնօրէն	ՍԻՄՈՆ ՔԱՍՏՆԼԵԱՆ
Պես կեծաց ճիւղին	ՄԻՀԻՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Քաթիրճը Օղլու բաստ։
Գործակալութիւնք Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՏԷՐ ԵՒ ՏՇՕՐԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՇԱՇՆԱԶԱՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆ (74)

ՊԱՐՈՒԹԱՆ

Յ.Ե.

—Մհ, լսեցէ՛ք հայրս ո՛րքան պիտի ուրախանար՝ եթէ ողջ ըլար։ Երկնքը չէր մտնար իր նախկին աչերը։ Դուք իմ տա՛ւնս, ինչ հրջանկութիւն։

Երկոտր քիչ մը հաւքը Լուսի, ժ.չէքի հետ, դնաց զուարկը պարապեցաւ, սենեակ որ ամէն կողմ մաչած, խարխըլած ու կասրատած էր։

—Ես այս չէնքը չեմ կրնար ծորտել, ըսաւ Ժօզէֆի, գնա՛ չվճած պէտք է ծախել։ Սակայն ան ալ չատ դժուար պիտի ըլլայ։

—Ինծի՛ գլուխ, ըսաւ Ժօզէֆ։ Ես մէկը գտած եմ որ կը գնէ, եթէ գինը չպարկի։

—Ո՞վ է։

—Ժուէժուս անուն մէկը, որ տասը տարի առաջ ամուսնացաւ Լա Վէրպըրի կամաւորին նախկին ճկ սպասուհիին հետ։ Պ. Մորչելը մեռելոց յիշէ, Մինան անուանով աղջիկ մը։

Լուսի Մինանը չէր յիշեր, բայց ուզից անմիջապէս տեսնել այդ Ժուէժուսն և հետ տալ իրեն որ Ֆուժռոս խարդախ ու խորամանկ մարդ մըն էր, որ հաղիւ քսանհինգ տարու եղած տունը ամբանցակեր էր Մինոյի հետ, որ յիսունը անցած էր, պարզապէս անոր դրամին համար։

Մինոն երբ իմացաւ թէ եկողը Քըլամարնի մարքիզն էր, սահմանած մըտնաց։ Ամուսնութեան մէջ չատ խշտուած եղած ըլլալով, կը կարծէր որ այդ մըշտուառութիւնը Սատանան պատիժ մըն էր իրեն, որ իր լռութեամբը պատճառ եղած էր հէգ անմեղ աղուս մը երեսի վրայ ձգուելուն։ Մինչև այն տանն լքած էր, բայց կը խորհէր որ տ'ը պատճառ մը չտեսնէր այս գաղանիքը կասխծոյն եղբօրմէն ծածկելու։

Սակարկութիւնը չարմարեցաւ. Ժուէժուս 5280 ֆրանք պիտի վճարէր գնելին համար։

Ուրախութենէն գնաց մատանին չէր մը գնել ըսելու։

Մինոն անմիջապէս Լուսիի մօտեցաւ և բաւ որ իրեն գաղանի ըսելիք մը ունի և կը խնդրէ որ մուքը կոխելուն պէս՝ ընկուզենիին տակ իրեն սպասէ։

Ապրպրև քանի մը ժամ ետքը Լուսի հան գնաց. Մինոն մի ու մի պատմեց անոր թէ ինչպէս կասխծոն գիտէն ազատած ու Մարսիլիա փախած ու անկէ Ամերիկա գացած էր, թէ իր զաւակը, զոր ունեցեր էր Վալանթինէն, Լոնտոնի մէկ գիւղը օտար կնոջ մը ձգուած էր։ Բոլոր այս բաները մեծ զարմանք ու ապշութիւն պատճառեցին Լուսիի, որ եղբայրը մեռած կը կարծէր և տղուն գոյութենէն բնաւ լուր չունէր։

Բայց անմիջապէս հասկցաւ որ Վալանթինն հարուստ սեղանաւորի մը հետ ամուսնացած ըլլալով, այս գաղանիքէն կարելի էր օգուտ քաղել։

—Անէն լաւ, ըսաւ ընկերքոհուն, պէտք է հաստատել որ այս պատուէն ըսածները ապագ են, և յետոյ յատակագիծ կը պատրաստեմ։

Ուսաի հետեւեալ օրը Ժուէժուէն 5280 ֆրանքը առնելուն պէս՝ Լուսի ճամբայ ելաւ դէպի Լոնտոն։

Ժ.Ք.

Վալանթին որ Լա Վէրպըրի կատարելագործ կրկնակի ամուսնութիւն մը ունեցած էր։ Ամուսինը միշտ բարի ու ազնիւ, երկու զաւակներոջ, Լիւսիէն և Սալէ, իրենց ընտանիքին պատիւ բերող զաւակներ էին։ Անոնցմէ դուրս կար նաև Մաքէն, Պ. Ֆօվէլի քրոջ աղջիկը, զոր Վալանթին զաւկի պէս մեծցուցած էր ու կը սիրէր, թերևս և յիշատակ Լոնտոնի մէջ թողած զաւակին։ Մաքէն ալ անուշ ու գոսոսվալի աղջիկ մըն էր, որ խանդաղատանօք կը սիրէր Պ. Ֆօվէլն ու կինը։ Պ. Ֆօվէլ Մաքէնը իր քով առած օրը՝ դրամագլուխ մը յատկացուցած էր անոր իբր օժիտ և այդ դրամագլուխը խելացի կերպով չհանգրծելով՝ հասցուցած էր մինչև կէս միլիոնի։

Անոնց այս վիճակին մէջ էր որ օր մը, երբ Պ. Ֆօվէլ գաւառ գացած էր գործի համար, իրիկուան դէմ սպասաւոր մը նամակ մը լեռաս տիկին Ֆօվէլի։ Անծանօթի մը այդ նամակը յանձնած էր դռնապանին։

Վալանթին նամակը բանալով կարդաց.

«Տիկին,

«Ձեր սրտին չլշղութեանը կրնամ վստահիլ ու կէս ժամուան տեսակցութիւն մը խնդրել ձենէ։ Վաղը ժամը երկուքէն երեք պատիւ պիտի ունենամ ձեր տունը ներկայանալու։

«Մարքիզ սը ԲԼԱՄՐԱՆ.»

Տիկին Ֆօվէլ բարերաղդաբար առանձին էր։ Անհրի անձնութիւն մը սիրոց խնդճ կնոջ պատին։ Տանն անդամ կարգաց այդ նամակը։ Խեղճ կինը կարծեր էր որ անցեալը խաղասած էր և ահա՛ իր դէմը կը կանգնէր ահաւոր և սպառնալից։ Կը կարծէր թէ այդ նամակը Կասխծոյն էր, որ Ցրանսա վերադարձած էր։ Հէգ կինը կը մտածէր թէ արդեօք իմացեալ՞ը էր անոր թէ զաւակ մը ունեցած էր և թէ այդ զաւակը օտար կնկան մը յանձնած էին։

Այս մտածութեանց մէջ անցուց իր ժամանակը մինչև հետեւեալ օրը։ Ժամը երկուքուկէսին սրահին դուռը լսացուցաւ և սպասաւոր մը Պ. ար Բլամրանի գալուստը իմացուց։

Այցելուն չարտայտութիւն մը ընելէ առաջ՝ սրահին մէջ ոտքի վրայ կը սպասէր։ Ցիտուն տարեկանի մօտ մարդ մըն էր, ալեհասան մազերով, սիրուր ու խիտ դէմքով և սեւերը հագած։

Տիկին Ֆօվէլ, անբացատրելի յուզումներու մատնուած, անձկանօք կը նայէր անոր երեսը՝ իր տառնով այնքան սիրած երիտասարդին մէկ հետքը գըտնելու համար անոր դէմքին վրայ, բայց ո՛ և է նմանութիւն չէր գտներ։ Վերջ ի վերջոյ մարած ձայնով մը մրմնջեց.

—Կասխծո՞ն։

Լուսի պատասխանեց թէ ինքը կասխծոն չէ, այլ եղբայրը Լուսին։ Բաւ մէ կասխծոն մեռած էր և իրեն կրկասկած էր իր վերջին կամքը կատարել։ Թէ ինքը ամէն բան գիտէր, զաւակ մը ունենալը, Վալանթին-Ռուսէլ, և զայն նամակը կասխծոյն էր։

Լոնտոնի մէջ օտար կնոջ մը յանձնելը, ամէն բան։

Թշուառ կինը, յուսահատ ու մահամերձ, տեսնելով որ այս մարդը ամէն բան գիտէ և անօգուտ է ուրանալ, ըսաւ.

—Վերջապէս ինչ կ'ուզէք ինձմէ։

—Տիկի՛ն, եղբայրս այդ տղուն դաստիարակութիւնը դիպուածով իմանալով փնտրեց ու գտաւ զայն, քանի առաւ ու մեծցուց։ բայց Քլամրանները աղքատ են, եղբայրս պանդուխի մը մէջ միաւոր ուներ ալ 1200 ֆրանքի եկամուտ մը ունենի միայն տարեկան համար։ Սրդ՝ Ռաուլ ինչ պիտի ըլլայ առանց ընտանիքի, առանց պաշտպանի։ Այս մտատանջութիւնը եղբօրս վերջին վայրկեաններուն թունաւորեց։ Այն ատեն էր որ-հրամայեց ինծի գալ ձեզ գտնել։ «Վալանթին, որ չատ հարուստ է, ըսաւ, չպիտի ուզէ որ զաւակը ամէն քանէ զուրկ մնայ։ Եթէ տեսնես որ Վալանթին ամէն բան մոռցած է և չուզէ մեր զաւկին ապահան ապահովել, կը հրամայեմ քեզ որ բռնանաս իր վրայ։» Այս խօսքերուն վրայ լուռ մնացեցէք, Տիկի՛ն։

Տիկին Ֆօվէլ ամբողջ արթնութիւնը ժողովելով՝ ըսաւ.

(Շարունակելի)